

आदर्श प्रश्नपत्र/ Model Question Paper
वेदभूषण चतुर्थ-वर्ष / Vedabhusan Fourth Year
वर्ष / Year 2022-23

विषय - संस्कृत

वस्तुनिष्ठप्रश्नाः -

1 × 10 = 10

1. लघुसिद्धान्तकौमुद्याः रचयिता कः?
क. कात्यायनः ख. पतञ्जलिः
ग. पाणिनिः घ. वरदराजाचार्यः
2. अव्ययं किम् -
क. धात्वर्थम् ख. तिङ्गर्थम्
ग. स्वरादिनिपातम् घ. कर्मादिनिपातम्
3. त्रिषु लिङ्गेषु सदृशानि भवन्ति -
क. प्रत्ययाः ख. अव्ययानि
ग. धातवः घ. शब्दाः
4. हितोपदेशस्य रचयिता कः?
क. नारायणपण्डितः ख. रामेश्वराचार्यः
ग. नन्दकिशोरः घ. विष्णुशर्मा
5. अल्पानामपि वस्तूनां कार्यसाधिका का ?
क. संहतिः ख. विच्छेदः
ग. एकाकी घ. विश्लेषः
6. केषां जनानां कालः काव्यशास्त्रविनोदेन व्यतीतो भवति ?
क. कामिनाम् ख. मूर्खाणाम्
ग. धीमताम् घ. सहृदयानाम्
7. अव्ययादाप् -
क. सुपः ख. सुरः
ग. सुष्ठुः घ. सुपाः

8. स्वर्णमृगाय कः लुलुभे ?

क. लक्ष्मणः

ख. रामः

ग. भरतः

घ. दशरथः

9. नदीनां, नखिनां, शृङ्गिणामुपरि च किं न कर्त्तव्यः ?

क. अविश्वासः

ख. आदरः

ग. अनादरः

घ. विश्वासः

10. परदारेषु कथम् आचरणीयम् -

क. पत्नीवत्

ख. मातृवत्

ग. दुहितृवत्

घ. श्वसृवत्

11. मञ्जूषातः समुचितपदानि चित्वा कथां पूरयत-

10 × 1 = 10

(व्याकुलः, प्रातः, वृक्षः, अवलोक्य, आगत्य, लघुपतनक, विशालः, कदाचिद्, दर्शयिष्यति, भगवती)

अस्ति गोदावरीतीरे ----- शाल्मली ----- । तत्र नाना दिग्देशात् -----
रात्रौ पक्षिणः निवसन्ति । अथ ----- अवसन्नायां रात्रौ अस्ताचलचूडावलम्बिनि -----
कुमुदिनीनायके चन्द्रमसि ----- नामा वायसः प्रबुद्धः कृतान्तम् इव द्वितीयम् आयान्तं -----
अपश्यत् । तम् ----- अचिन्तयत्, अद्य ----- एव अनिष्टदर्शनं जातम्, न जाने किम्
अनभिमतं ----- । इति उक्त्वा तदनुसरणक्रमेण ----- चलितः ।

सत्यम्/असत्यम् इति चिनुत

2 × 5 = 10

12. धीमतां कालः काव्यशास्त्रविनोदेन गच्छति -----

13. विद्या ददाति धनम् -----

14. मातृवत्परद्रव्येषु यः पश्यति स पण्डितः -----

15. माता शत्रुः पिता वैरी येन बालो न पाठितः -----

16. रूपयौवनसम्पन्नापि विद्याहीना शोभन्ते -----

समुचितशब्दमेलनं कुरुत

2 × 5 = 10

17. जानकी	चन्द्रमाः
18. दाशरथी	गरुडः
19. हनुमान्	सीता
20. खगेन्द्रः	आञ्जनेयः
21. शीतभानुः	श्रीरामः

अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः

2 × 10 = 20

22. गद्यपद्यमयं काव्यं किम् ?
23. सीतां कः अपहृतवान् ?
24. कर्मणि प्रयोगे कर्ता कस्यां विभक्तौ भवति ?
25. काभ्यां न प्रमदितव्यम् ?
26. पात्रत्वात् किमाप्नोति ?
27. “मनोरथः” इत्यस्य सन्धिविच्छेदं कुरुत।
28. अमरकोशः कति काण्डेषु विभक्तोऽस्ति ?
29. वेदाङ्गेषु वेदपुरुषस्य नयनं किमस्ति ?
30. चतुरश्रशब्दस्य द्वितीयविभक्तिबहुवचने किं रूपम् ?
31. श्रीमद्भगवद्गीतायाः रचयिता को वर्तते ?

लघूत्तरीयाः प्रश्नाः

3 × 5 = 15

32. स्वाद्येकविंशतिप्रत्ययानां नामानि लिखत।
33. परिष्कृतं पर्यावरणम् अस्मभ्यं किं किं ददाति ?
34. समम्, प्रति, नमः योगे का विभक्तिः भवति ? वाक्यप्रयोगं कृत्वा लिखत।
35. “तव्यत्तव्यानीयरः” सूत्रस्यार्थो विलिख्यताम् ?
36. पुरुषस्य षड्दोषाः के ? नामानि लिखत।

दीर्घोत्तरीया: प्रश्नाः

5 × 5 = 25

37. 'द्वलोपे पूर्वस्य दीर्घोऽणः' अस्य सूत्रस्य अर्थोदाहरणानि लिखत।
38. भगवद्गीतायाः दशमाध्याये भगवतः कृष्णस्य विभूतिषु पञ्च नामानि लिखत।
39. किरातार्जुनीयमहाकाव्यस्य कवेश्च परिचयं लिखत।
40. ऐच्छत्, कोऽर्थः, साधुः, आसम्, काणः एतेषां शब्दानां प्रयोगं कृत्वा वाक्यानि रचयत।
41. पर्यावरणरक्षणाय भवन्तः किं करिष्यन्ति ? इति विषये पञ्च वाक्यानि लिखत।